

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Rebvs Britanniæ Novis

Barclay, John

Francopoli, [ca. 1640]

Epistola Novatorvm In Gallia, Ad nouitatis Ministros Britannicos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39759

EPISTOLA
NOVATORVM
IN GALLIA, AD
nouitatis Ministros
Britannicos.

DI V multumque de-
liberatum est, viri
fratres, hisce die-
bus apud nos de pe-
riculo, quod vobis
est nobiscum commune; nec sine
contentione ex more nostro: pri-
mum quidem in sanctiore apud nos
secretario; deinde, quod solempne
nobis est, cum plebe, à qua ut sci-
tis, pendent nostra omnia. Actum
ibi acriter est, quid nobis capere-
mus consilij, in magnâ satis rerum
nostrarum per Gallias inclinatio-

ꝝ

EPISTOLA.

ne: & rogatis sententij placuit
plerisque; ut, quod ab initio secta
nostræ cœpimus omnes, consilium
de rebus nostris augendis, & mi-
nuenda principum auctoritate sta-
ret deinceps; nec pateremur no-
villo modo diuelli à possessis urbi-
bus, & iam quasi per præscriptio-
nem nostris. Hi etiam dicebant,
fore ut vel mutatione temporum,
vel morte principum (scitis spem
nostram) feliora adhuc nobis suc-
cederent. Non vos moramur: pla-
cuit hæc sententia: & ut sèpè fit,
major pars meliorem vicit. Ergo
restitimus principi (ò infelix consi-
lium) & momento temporis omnia
nobis erepta sunt. Hæc de nobis.
Nec tamen effecit hæc nostra cala-
mitas, ut de vobis non essemus so-
liciti; formidantes plurimum, ne
quod nobis hic accidit malum, qui
exuti templis miseri sumus, vos
etiam comprehendat, si pergitis
esse pertinaces in vestra quam ex-

EPISTOLA.

lacu*citatis* persecutione, in Romane
se*ctae* fidei professores, illi Christiano-
filium machiam vocant. Certè male hoc
nouo nomine apud omnes auditis,
& nostro malo edicti amicè mone-
mus, non leue in hoc belli genere vi-
deri periculum. Sic quidem apud
nos ratiocinamur: nullas habetis
munitas ciuitates; non magnas
umes: primæ nobilitatis viros, ut
audimus, indignè in vos prouoca-
tis: mobilis etiam sors est princi-
pum voluntas. Si contingat prin-
cipem vel conniuere, vel non fa-
uere vestræ causæ: aut actum de-
vobis erit, aut precariò viuere
oportebit sub his quos contempsi-
stis. Minùs fortassis vos feriunt
hæc jacula, quæ nondum uidetis:
sed in procinctu sunt. Utinam
possetis intueri proprias nostras,
atque etiam experiri mala, quæ
patimur, quando sic empta sa-
pientia melior vobis erit, quando
quæ gratis offertur per has literas.

ā ij

EPISTOLA.

Spatio duorum mensium triginta
septem urbes munitæ, voluntate
unius Principis nobis eruptæ sunt di-
nec villa nobis est reliqua. Scitis de-
etiam à quantâ spem magnarum re- hi-
rum deiecerit nos Rupellana cla- eff-
des. Et iam urbibus, atque aucto- at-
ritate exuti, nondum sumus securi ch-
nisi nuncium remittamus Caluino,
quod fere incipimus præstare, ut
sic maneat nobis bona, licet exi-
guæ, licet male quæsita. Quid er-
go tandem vobis damus consilij!
Sanè lusimus satis per hos septua-
ginta annos in Geneuenſi theatro:
satis bello datum est. Si nos audi-
tis, canere oportet receptui. Et ne
quid apud vos dissimulemus: cau-
sa hæc nostra inclinata est, & in-
firma. Per Europam, qui litem no-
bis mouent, numero longè superio-
res sunt, potentiores armis, atque
opibus; & ne hoc etiam vos lateat,
certè doctiores; quod nostro magno
malo sepè in Gallijs experti su-

EPISTOLA.

ginta
ntate
sunt
Scitis
n re-
cla-
ucto-
curi-
ino,
, ut
exi-
er-
ilij?
ua-
ro:
di-
tne
zu-
in-
no-
ue
at,
no
ll-

mus. Et vobis idem eueniret, si au-
deretis copiam illis facere differen-
di de religione. Cogitare etiam
debetis, quantum ob sit vobis (quod
hic quoque longo usu didicimus)
effusio illa Christiani sanguinis ,
atque hæc vestra Christianoma-
chia , quantas hic in vos excitet
iras. His nuper exactis diebus ,
dum euersis urbibus nostris , & solo
aquatis , aspiciebamus nostrorum
hominum stragem tantam , ut ne
Ministris quidem nostris rebellio-
nis auctoribus parceretur ; opta-
bamus multo auro redemisse pri-
mam illam Christianorum cædem
à nobis patratam. Vos hoc exem-
pli sapere potestis. Est porrò ma-
lum aliud causæ huic nostræ & quæ
probrosum , & ob quod deserimur
quotidie à multis , qui ferre non
possunt risum aduersariorum , cùm
dicimus nos in capite habere Spiri-
tum sanctum , aut ut illi non valde
malè vocant vertiginem , pro omni

æ iij

EPISTOLA.

clypeo & defensione nouæ doctrinæ. Scitis quām sēpè à nostris Ministris actum sit, ut aliquam honestam speciem daremus huic infamia apud omnes dogmati. Caluinus ut homo facile in multis rebus errare potuit: sed dum hoc docuit; à nostris hominibus, qui cæteris sunt doctiores, delirasse dicitur. Testes sunt, qui a nobis defecerunt ad Romanam fidem, doctiores Ministri. Videtis ad quas cogimur angustias, dum aliud sentimus, aliud loquimur ad populam; & ea dicimus, que audiri non possunt. Difficile est diu in tām manifesto opprobrio, nostram apud plebem tueri auctoritatem. Nec aliud occurrat remedium, quām vt Calvinum pro concione damnemus. Sed tunc stabit deliberatio, ut vel singuli sibi fingant nouam religionem; vel omnes redeant ad unitatem doctrinæ, quam fateri cogimur esse in Romana Ecclesia. O p[ro]p[ter]a

EPISTOLA.

tri nobis fælices, qui ab eâ non defece-
Mi runt, atque hæs quas patimur an-
gustias non sunt experti. Et verò
fami quid agimus? fallimur si spera-
inus possemus nos prorogato bello euau-
er- dere superiores, qui per totam Eu-
t; à ropam aut prosternimur; aut si in-
sunt vestro terrarum angulo res integra-
estes est; hoc, inquiunt, est, quia pro le-
gitimâ concertatione de veritate,
tri. carceres & cruces obijcitis, aquæ
gu- & igne interdicitis. Fallimur, si
in ux. in terrore vñlo iniecto spem poni-
di- mus, quando aduersarijs nostris
ne. mori in hac acie pro insigni victo-
rio est. Res porro nobis est cum ijs,
qui longo rerum usu didicerunt
certare pro Romanâ fide, exemplo
magnorum sanè virorum, à qui-
bus fatemur tot antiquas hæreses
fuisse profligatas, quorum terunt
vestigia, qui nos hodie oppugnant:
quorum tenent doctrinam & li-
bros (quos nos ne conuincamur,
reijcimus:) & denique quorum vi-

æ iiiij

EPISTOLA.

ea (si credimus historijs) fuit miraculis, & virtute illustris. Habetis, viri fratres, quid sentiamur hic in Gallia, ubi sapere nosti malo discimus; & quid vobis uti fore planè existimemus. Caut tantum ne serò nimis sapere incipiatis: certè quod pro coronide reponimus, mobilis sors est Principum voluntas, nobilium virorum iras in vos concitastis, & vestri senatus consulta quæ nunc historiis nobiles transmittunt ad posteros, sunt exteris nationibus ridicula sunt fatua, & nobis si crediti sunt Neroniana.